

Skytebaner anlagt på myr:

Spredningmekanismer og risiko

Miljøringen, 2020-03-11

Andreas Botnen Smebye, Carl-Einar Amundsen, Magne Bolstad, Hubert de Jonge, Thomas Pabst, Hilmar Sævarsson, Christian Sætre, Hilmar Thor Sævarsson, Gijs D. Breedveld, Gudny Okkenhaug

FORSVARSBYGG

POLYTECHNIQUE
MONTREAL

UNIVERSITÉ
D'INGÉNIERIE

Skytebaner: Stor spredning og variasjon i forurensning

235 tonn farlig avfall (bly)!

Løselighet og mobilitet av bly

↗ Løseligheten er ekstremt pH avhengig

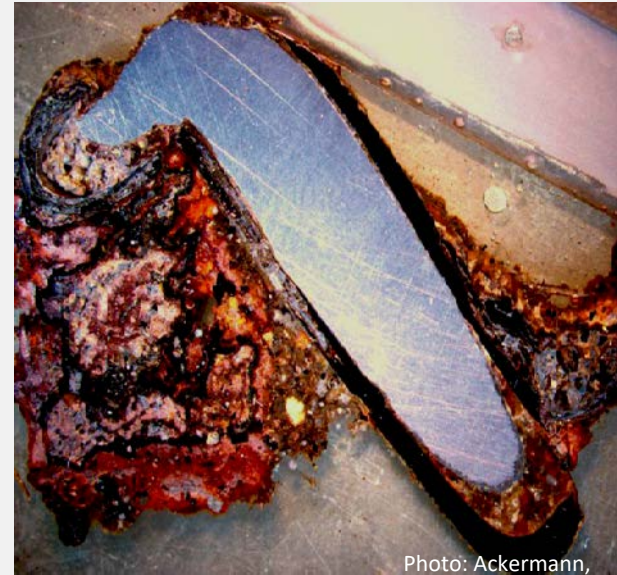
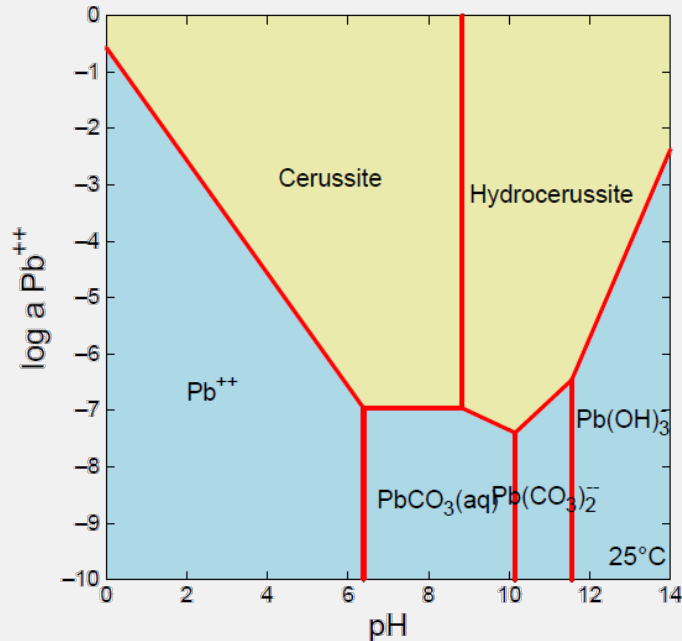
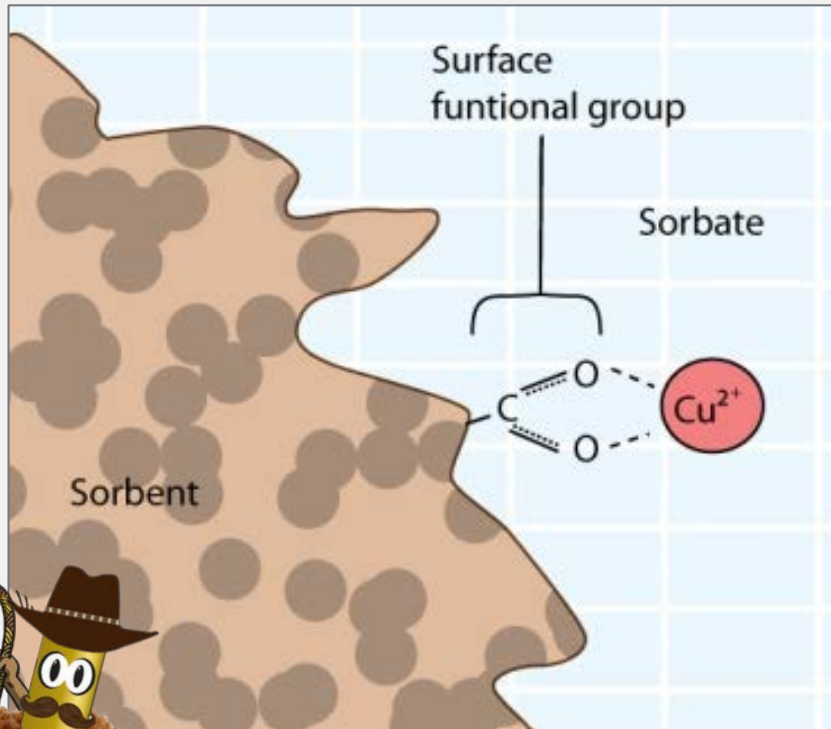
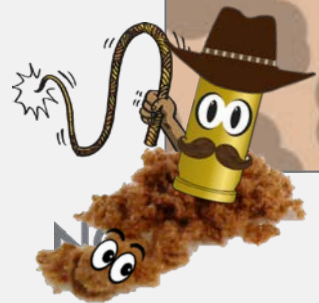

Photo: Ackermann, 2007

Transport: Humus frakter bly og kobber

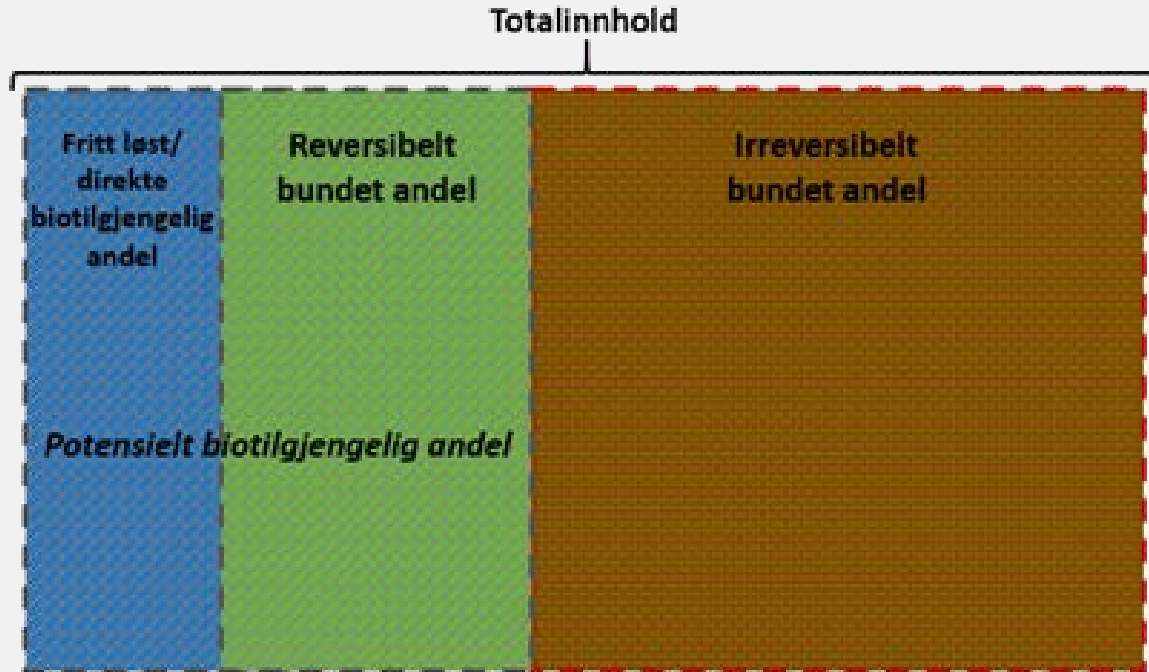
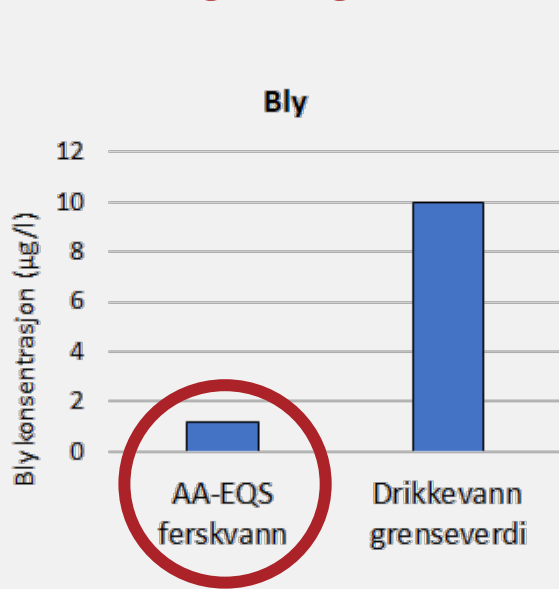

- God binding til organisk stoff (humus). Men: pH avhengig!
- Løst organisk karbon (DOC) transporterer bly og kobber i vann

Okkenhaug, Smebye et al., 2017. Shooting range contamination: mobility and transport of lead (Pb), copper (Cu) and antimony (Sb) in contaminated peatland.

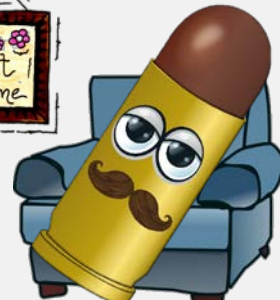
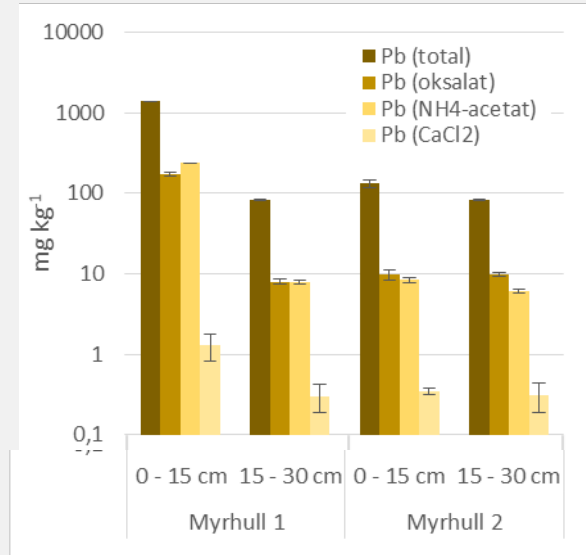
Miljørisiko: Hva er tilgjengelig og hvor giftig?

Biotilgjengelig fraksjon!

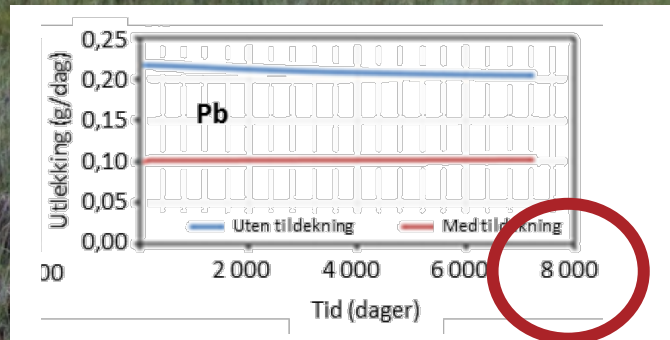
Hvor godt sitter bly i torv?

- Bly sitter fast!
- Det er 100 000 ganger mer bly i torv enn i porevannet ($\log K_d = 5$)
- Men det er kun et øyeblikksbilde, kulene forvitrer også over tid

Hvor godt fast sitter bly i myr – hva om vi fjerner målområdet?

235 tonn farlig avfall (bly)

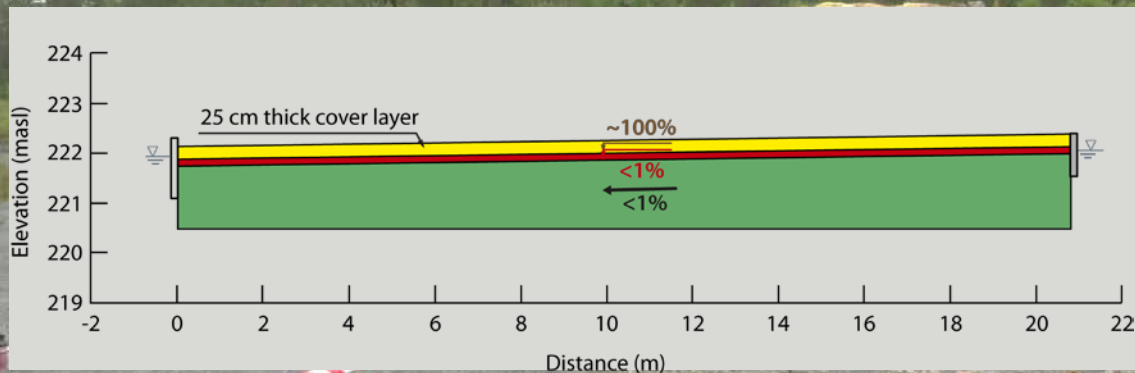

Tiltak: Gi vannet en snarevei ut av myra gjennom ren grus fremfor forurensa torv!

24/06/2016

Tiltak: Gi vannet en snarevei ut av myra gjennom ren grus fremfor forurensa torv!

24/06/2016

Innovativ overvåkning av avrenning

Kontinuerlig
prøvetaking

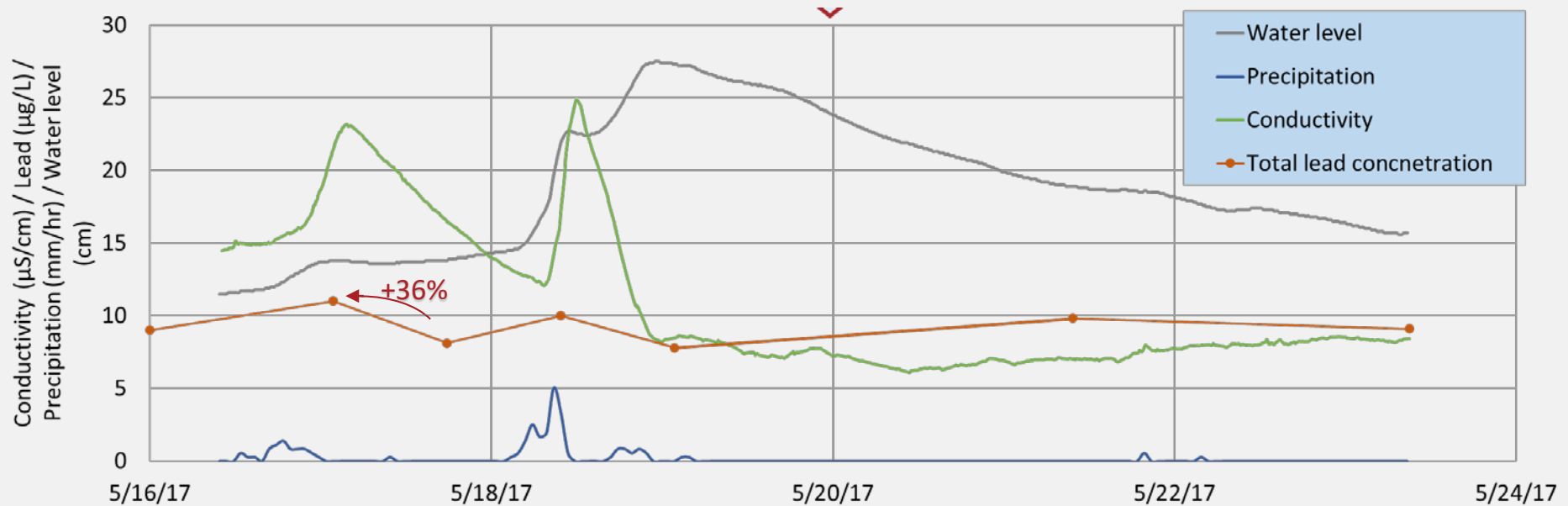
Logger
(vannkjemii, nedbør)

Passive prøvetakere
(DGT, sorbisense)

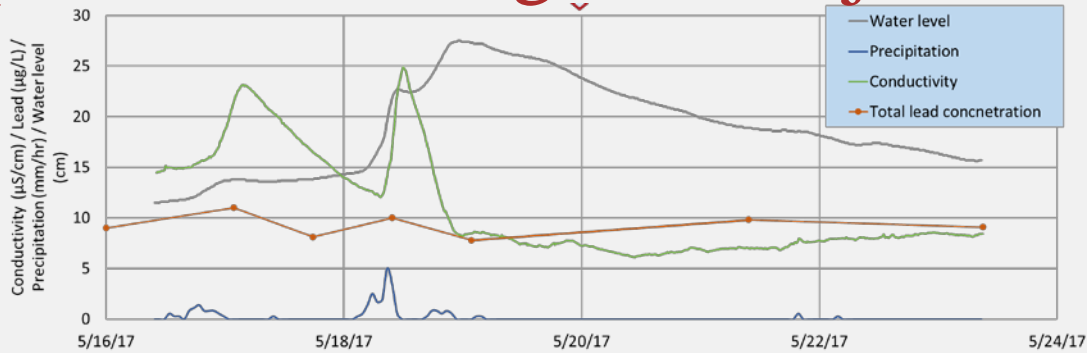
Avrenning fra
skytefelt

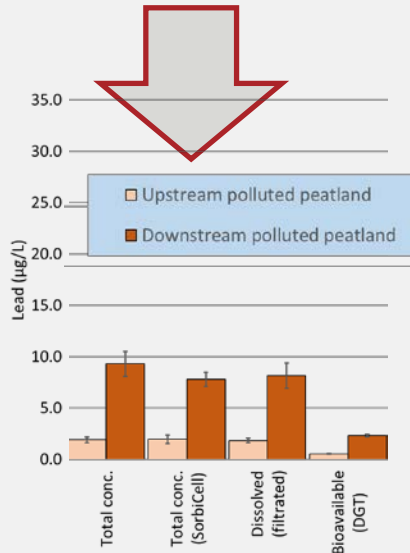
Innovative overvåkning: Store variasjoner over én uke

Passive prøvetakere fanger variasjon!

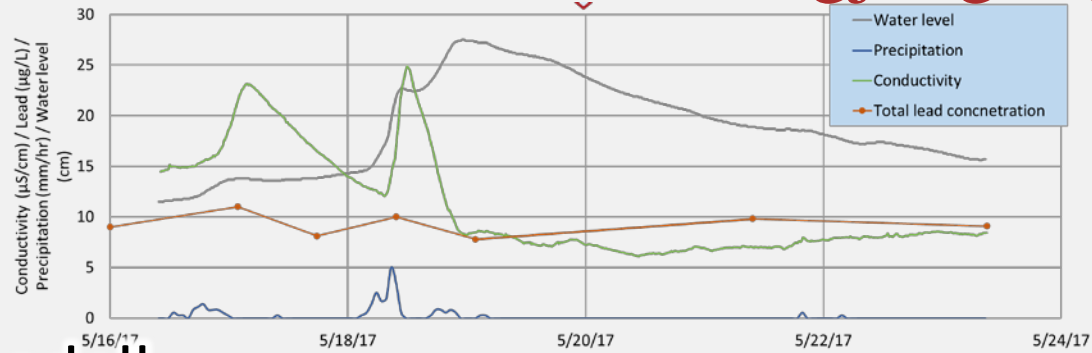
Automatisk
vannprøvetaking
(ISCO)

Advective flow through
sampler (SorbiCell)

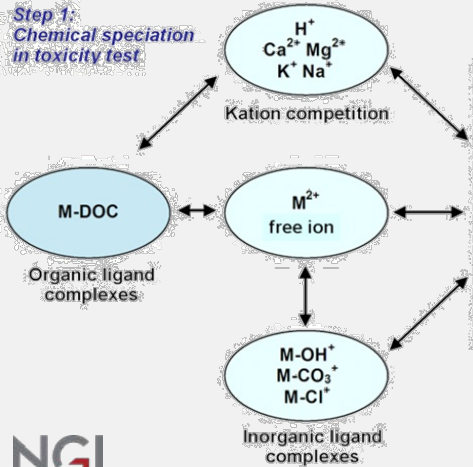

Passive prøvetakere estimerer biotilgjengelighet

Spesieringsmodell

Step 1:
Chemical speciation
in toxicity test

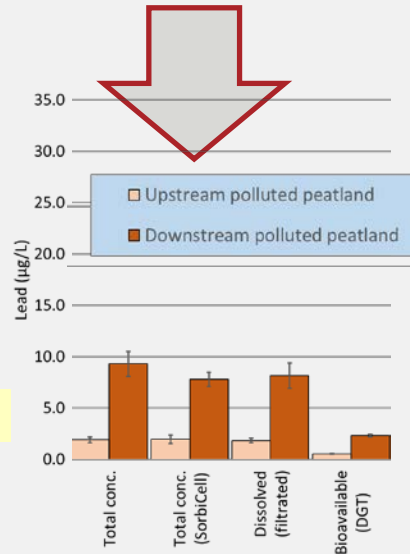

Step 2:
Competitive binding
to biotic ligand

Visual MINTEQ

Step 3:
Normalise NOEC to
site-specific hazard
concentration

Plastikkfisk (DGT)

Områdebeskrivelse

Prosjektaktiviteter

Vann: Prøvetakingspunkter

Vann: Resultater

Jord: Prøvetakingspunkter

Jord: Resultater

Litteratur

Hurtigvalg

Loggerdata

Utvilget prøvetaking

Bane 4

Bane 5 og 6

Bane 7 og 10

Klima

Loggerdata

Vannføringsdata (inkl. rådata)

Velg Prøvepunkter

(forhåndsdef. parametere)

Du kan legge til flere prøvepunkter ved å trykke i feltet over

FoU ved Steinsjøen SØF

Logging av vannføring og konduktivitet ved utvalgte punkter

